

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA
PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 23662/12
Slavko VUKOVIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 25. studenog 2014. u vijeću u sastavu:

Isabelle Berro-Lefèvre, *predsjednica*,
Elisabeth Steiner,
Khanlar Hajiyeu,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Linos-Alexandre Sicilianos,
Ksenija Turković,
Dmitry Dedov, *suci*,

i Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

Uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 6. travnja 2012.

uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena Vlada i odgovor na očitovanje koje je dostavio podnositelj zahtjeva, nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Slavko Vuković, hrvatski je državljanin, rođen 1937. godine i živi u Splitu. Pred Sudom ga je zastupao g. I. Mirošević, odvjetnik iz Splita.

2. Hrvatsku Vladu ("Vlada") zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično se stanje predmeta, prema navodima stranaka, može sažeti kako slijedi.

4. Odlukama od 15. veljače i 10. studenoga 1983. općina Split (a) utvrdila je da su četiri zemljišta u Splitu u posjedu podnositelja zahtjeva bila nacionalizirana i postala društvenim vlasništvom već 8. kolovoza 1968. stupanjem na snagu hrvatskog Zakona o određivanju građevinskog zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera (vidi stavke 23.-24. u nastavku), i (b) oduzela je podnositelju zahtjeva predmetna zemljišta s ciljem izgradnje stambene zgrade i osnovne škole na tim zemljištima.

5. Odlukom od 5. travnja 1985. općina Split iz vlastila je kuću u vlasništvu podnositelja zahtjeva koja je izgrađena na jednom od predmetnih zemljišta.

6. Dana 11. prosinca 1989. općina Split ponudila je podnositelju zahtjeva kao naknadu trajno korištenje drugog zemljišta za izgradnju kuće. Podnositelj zahtjeva odbio je ponudu i pokrenuo izvanparnični postupak na Općinskom sudu u Splitu u svrhu dobivanja naknade za svoju nacionaliziranu i izvlaštenu imovinu u skladu sa Zakonom o izvlaštenju iz 1978. godine.

7. Dana 18. veljače 1994. na snagu je stupio novi Zakon o izvlaštenju (u daljnjem tekstu "Zakon o izvlaštenju iz 1994. godine", vidi stavak 26. u nastavku). Ubrzo nakon toga, predmet je prebačen upravnim tijelima, posebice regionalnom Uredu državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji (u daljnjem tekstu: "Županijski ured").

8. Dana 17. rujna 1995. porezne vlasti provele su inspekciju nacionalizirane zemlje na licu mjesta i procijenile njezinu vrijednost na 3.302.604,77 hrvatskih kuna (HRK).

9. Dana 23. svibnja 1996. podnositelj zahtjeva zatražio je ukupan iznos od 9.430.140 HRK za zemlju i kuću.

10. Dana 22. rujna 2000. podnositelj zahtjeva izmijenio je svoj zahtjev, tražeći sveukupno 7.446.227,95 HRK.

11. Dana 23. listopada 2000. porezne vlasti provele su još jednu inspekciju nacionalizirane zemlje na licu mjesta i procijenile njezinu vrijednost na 5.304.992 HRK. Dana 23. travnja 2001. porezne vlasti procijenile su vrijednost izvlaštene kuće na 514,009.01 HRK.

12. Na raspravi od 6. ožujka 2002. podnositelj zahtjeva osporio je zaključke poreznih vlasti i obvezao se dostaviti dokaz o trenutnoj tržišnoj vrijednosti prisvojene imovine.

13. Podnositelj zahtjeva angažirao je sudskog vještaka, g. R., da provede procjenu vrijednosti imovine. Dana 3. travnja 2002. g. R. sastavio je izvješće kojim je tržišna vrijednost nacionalizirane zemlje utvrđena na 7.338.715,80 HRK. Podnositelj zahtjeva dostavio je izvješće Županijskom uredu 19. travnja 2002.

14. Dana 12. listopada 2003. podnositelj zahtjeva povećao je svoj zahtjev za naknadu štete, tvrdeći da je vrijednost nacionalizirane zemlje u međuvremenu porasla na 10.361.736 HRK. Oslanjao se na porast cijena zemljišta u 2002. i 2003. godini uzrokovan izgradnjom splitske obilaznice.

15. Odlukom od 23. lipnja 2004. Županijski ured dodijelio je podnositelju zahtjeva naknadu u ukupnom iznosu od 8,344,393.72 HRK. Naime, on se oslonio na stručno mišljenje g. R. od 19. travnja 2002. (vidi stavak 13. gore) te je dodijelio 7,338,715.80 HRK za nacionaliziranu zemlju. Nadalje je dodijelio 514,009.01 HRK za izvlaštenu kuću, oslanjajući se na procjenu poreznih vlasti od 23. travnja 2001. Konačno, dodijelio je 491,668.91 HRK za građevinska unapređenja i poljoprivredne usjeve, oslanjajući se na stariju procjenu poreznih vlasti. Mjerodavni dio te odluke glasi kako slijedi:

"Tržišna vrijednost je cijena koju nepokretna imovina može postići na tržištu, ovisno o ponudi i potražnji u vrijeme utvrđivanja te cijene.

Prema ... procjeni poreznih vlasti iz 1995. godine, vrijednost nepokretne imovine iznosi 368 HRK po kvadratnom metru ... prema procjeni iz 2000. godine, ona iznosi 616 HRK po kvadratnom metru.

Prema procjeni koju je dostavio [podnositelj zahtjeva], a proveo sudski vještak za graditeljstvo i procjenu nekretnina, g. R., u 2002. godini, vrijednost nepokretne imovine iznosi 100 EUR po kvadratnom metru (741 HRK).

Budući da je procjena sudskog vještaka g. R. novija i ne razlikuje se bitno od procjene [poreznih vlasti] ... nije bilo razloga za odbijanje procjene [g. R.] jer ona predstavlja cijenu građevinskog zemljišta na tom mjestu."

16. Podnositelj zahtjeva podnio je žalbu protiv navedene odluke Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: "Ministarstvo"), tvrdeći, *inter alia*, da se na temelju članka 33. Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine (vidi stavak 26. u nastavku) naknada trebala izračunati na temelju tržišne vrijednosti u vrijeme kada je donesena odluka o naknadi. Podnio je niz dokaza, kao što su novinski članci i odluke o naknadi u drugim predmetima, ističući da je tržišna vrijednost porasla tijekom 2002. i 2003. godine.

17. Dana 31. svibnja 2005. Ministarstvo je odbilo žalbu podnositelja zahtjeva u dijelu koji se odnosi na naknadu za nacionaliziranu zemlju. U isto je vrijeme ukinulo prvostupanjsku odluku u preostalom dijelu (uključujući i naknadu za izvlaštenu kuću) te je vratio predmet na ponovni postupak. Mjerodavni dio te odluke glasi kako slijedi:

"Razina naknade za neizgrađeno građevno zemljište koje je oduzeto [podnositelju zahtjeva] ispravno je utvrđena. Prvostupanjsko tijelo prihvatilo je stručno mišljenje g. R. od 3. travnja 2002., a ne ranije procjene poreznih vlasti ...

Tvrđnja u žalbi ... da je naknada postavljena ... prenisko je neosnovana.

Naime, u postupku koji uključuje oduzimanje naknada je određena primjenom odredaba Zakona o izvlaštenju na naknadu tržišne vrijednosti. Međutim, [u takvim slučajevima] naknada tržišne vrijednosti mora se odrediti s obzirom na stanje nepokretne imovine i način njezina korištenja u vrijeme lišavanja. [Podaci podnositelja zahtjeva o višoj cijeni građevinskog zemljišta] odnose se na građevinsko zemljište s cjelokupnom potrebnom infrastrukturom, dok predmetno zemljište nije imalo cjelokupnu infrastrukturu u vrijeme lišavanja [tj. oduzimanja 1983. godine].

Stoga se trenutna tržišna vrijednost zemljišta na istom [mjestu] u Splitu (Pujanke) ne može koristiti za usporedbu jer se stanje predmetne nepokretne imovine 1983. godine i danas značajno razlikuje u pogledu infrastrukture. Osim toga, izgradnja cesta i obilaznice u 2003. i 2004. godini značajno je pridonijela rastu cijene građevinskog zemljišta, ali nema nikakvog značaja za razinu naknade ispravno utvrđenu 2002. godine. Stoga se stručno mišljenje ne može smatrati prestarim u odnosu na dan donošenja prvostupanjske odluke ... jer također postavlja cijenu u eurima ...

Međutim, žalba [podnositelja zahtjeva] osnovana je u dijelu koji se odnosi na naknadu za kuću, građevinska unapređenja i poljoprivredne usjeve. ... [Procjene] poreznih vlasti [u odnosu na tu imovinu] ne uključuju nikakvo obrazloženje te nije jasno na temelju kojih kriterija je taj dio naknade utvrđen.

Stoga, takvi zaključci ne mogu poslužiti kao polazna točka za određivanje naknade za tu imovinu ..."

18. Podnositelj zahtjeva zatim je podnio tužbu za sudsku kontrolu na Županijskom sudu u Splitu protiv odluke Ministarstva, tvrdeći da iznos naknade za nacionaliziranu zemlju nije utvrđen u skladu s važećim propisima (vidi stavak 16. gore). On je zatražio 11.199.192 HRK za predmetnu zemlju.

19. Presudom od 26. ožujka 2007. Županijski sud u Splitu odbio je tužbu podnositelja zahtjeva, potvrđujući obrazloženje dano od strane Ministarstva. Mjerodavni dio te presude glasi kako slijedi:

"Nije sporno da se u ovom predmetu naknada za nepokretnu imovinu ... oduzetu tužitelju mora utvrditi u skladu s [člankom 46. Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine] s obzirom da mu je [ta] imovina oduzeta pravomoćnim odlukama ... općine Split od 15. veljače i 10. studenog 1983. te zato što ... pravomoćna odluka o naknadi nije donesena [prije stupanja na snagu Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine].

Kada se naknada ... utvrđuje primjenom članka 46. Zakona o izvlaštenju [iz 1994. godine], mora se odrediti s obzirom na stanje nepokretne imovine i način njezina korištenja u vrijeme lišavanja te tržišnu vrijednost [te imovine] ... u vrijeme kada se naknada utvrđuje (članak 33. Zakona o izvlaštenju [iz 1994. godine]).

...

Pri utvrđivanju visine naknade, upravne vlasti procjenjuju sve relevantne okolnosti, a osobito stanje nepokretne imovine u trenutku lišavanja (građevinsko zemljište bez infrastrukture) [te] tržišnu ponudu i potražnju zemlje istih ili sličnih karakteristika ... u vrijeme procjene njezine vrijednosti. ...

[Stoga,] određivanjem naknade za nepokretnu imovinu oduzetu tužitelju na 7,338,715.80 HRK, prvostupanjsko i drugostupanjsko upravno tijelo ispravno je primijenilo članak 33. Zakona o izvlaštenju [iz 1994. godine]."

20. Podnositelj zahtjeva potom je izjavio reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske protiv te presude, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje.

21. Presudom od 29. travnja 2008. Vrhovni sud odbio je reviziju podnositelja zahtjeva, potvrđujući obrazloženje Županijskog suda u Splitu i Ministarstva. Mjerodavni dio te presude glasi kako slijedi:

"Što se tiče tvrdnje tužitelja da naknada nije utvrđena u skladu s tržišnom vrijednošću [zemljišta] u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke ... Županijski sud

ispravno se složio sa zaključcima prvostupanjskog i drugostupanjskog [upravnog tijela] kojima su te tvrdnje odbijene kao neosnovane.

Pritom su pruženi dovoljni razlozi, ispitani su dokazi koje je dostavio tužitelj te je utvrđeno da se podaci dostavljeni [od strane tužitelja] odnose na nepokretnu imovinu koja se značajno razlikuje (u smislu infrastrukture) od one koja mu je oduzeta. Iz tog razloga nije bilo moguće usporediti stanje i trenutnu tržišnu vrijednost te nepokretne imovine sa stanjem nepokretne imovine oduzete tužitelju 1983. godine."

22. Odlukom od 29. rujna 2011. Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je podnositeljevu naknadnu ustavnu tužbu.

B. Mjerodavno domaće pravo i praksa

1. Federalni Zakon o određivanju građevinskog zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera

23. Mjerodavne odredbe Zakona o određivanju građevinskog zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera (Narodne novine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, br. 5/68 i 20/69), koji je stupio na snagu 15. veljače 1968., glase kako slijedi:

Članak 1.

"U smislu Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, u gradovima i naseljima gradskog karaktera građevinska zemljišta postaju društveno vlasništvo pod uvjetima određenim ovim zakonom.

Prijašnji vlasnici građevinskog zemljišta imaju pravo na pravičnu naknadu u skladu sa Zakonom o izvlaštenju."

Članak 2. (1)

"Građevinska zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera određuju se republičkim zakonom.

Članak 3. (1)

"Prijašnji vlasnik neizgrađenog građevinskog zemljišta ima pravo koristiti to zemljište do dana kad ga je na osnovu odluke nadležnog tijela, dužan predati [novom] korisniku."

2. Hrvatski Zakon o određivanju građevinskog zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera

24. Zakonom o određivanju građevinskog zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera (Narodne novine Socijalističke Republike Hrvatske br. 30/68), koji je stupio na snagu 8. kolovoza 1968., Hrvatska je ispunila svoju obvezu koja proizlazi iz članka 2. (1) gore navedenih federalnih propisa (vidi prethodni stavak) te je odredila građevinska zemljišta u hrvatskim gradovima i naseljima gradskog karaktera, uključujući i grad Split, koja su nacionalizirana po sili zakona (*ex lege*).

3. *Zakon o građevinskom zemljištu*

25. Mjerodavne odredbe Zakona o građevinskom zemljištu (Narodne novine Hrvatske br. 54/80 s naknadnim izmjenama i dopunama), koji je bio na snazi od 8. siječnja 1981. do 31. prosinca 1996., u relevantno vrijeme je glasilo kako slijedi:

Članak 32. (1)

"Prijšnjem vlasniku građevinskog zemljišta koje je postalo društveno vlasništvo pripada pravična naknada koja se određuje na način i po postupku propisanim Zakonom o izvlaštenju."

Članak 35. (1)

"O oduzimanju građevinskog zemljišta iz posjeda prijašnjeg vlasnika ili korisnika kao i o davanju toga zemljišta na korištenje [novom korisniku] prema ovom zakonu odlučuje [općina] nakon provedenog postupka određenog ovim zakonom."

4. *Zakon o izvlaštenju iz 1994. godine*

(a) Mjerodavne odredbe

26. Mjerodavne odredbe Zakona o izvlaštenju (Narodne novine Republike Hrvatske br. 9/94 s naknadnim izmjenama i dopunama), koji je bio na snazi od 18. veljače 1994. do 25. lipnja 2014., glasilo je kako slijedi:

Članak 33.

"(1) ... naknada [za izvlaštenu nepokretnu imovinu] se određuje u novcu u visini tržišne vrijednosti nekretnine koja se izvlašćuje u vrijeme donošenja prvostupanjskog rješenja o izvlaštenju, odnosno u vrijeme sklapanja nagodbe.

(2) Tržišna vrijednost je vrijednost izražena u cijeni koja se za određenu nekretninu može postići na tržištu i koja ovisi o odnosu ponude i potražnje u vrijeme njezinog utvrđivanja."

Članak 46.

"Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na započete postupke eksproprijacije u kojima nije, do stupanja na snagu ovoga Zakona, doneseno konačno rješenje i postupke određivanja naknade u kojima nije donesena pravomoćna odluka ili ako ta rješenja, odnosno odluke budu poništene ili ukinute."

Članak 47. (1)

"Odredbe ovoga Zakona glede određivanja naknade za izvlaštene nekretnine odgovarajuće će se primijeniti i u slučajevima kada je izvlaštenje izvršeno na temelju propisa o eksproprijaciji koji su bili na snazi do 22. ožujka 1978. godine, ako naknada nije isplaćena do stupanja na snagu ovoga Zakona ..."

b) Praksa Upravnog suda Republike Hrvatske

27. Prema mišljenju usvojenom na plenarnoj sjednici sudaca Upravnog suda Republike Hrvatske održanoj 19. prosinca 1998., upravne vlasti,

prilikom primjene članaka 46. i 47. Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine, to jest, pri utvrđivanju naknade za nepokretnu imovinu izvlaštenu prije stupanja na snagu toga Zakona, morale su uzeti u obzir (a) stanje imovine u trenutku izvlaštenja, i (b) tržišnu vrijednost te imovine u trenutku kada se naknada utvrđivala. Zaključak glasi kako slijedi:

"Kada se naknada za izvlaštenu nepokretnu imovinu utvrđuje primjenom članaka 46. i 47. Zakona o izvlaštenju, [ona] se mora odrediti s obzirom na stanje nepokretne imovine u trenutku izvlaštenja, ali u skladu s tržišnom vrijednošću u vrijeme kada se naknada određuje (članak 33. Zakona o izvlaštenju [iz 1994. godine])."

28. U svojoj presudi br. Us-2034/1996 od 22. kolovoza 1996., Upravni sud Republike Hrvatske presudio je da se članci 46.-47. Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine primjenjuju i na one predmete u kojima je nepokretna imovina (u tom slučaju, građevinsko zemljište) prisvojena na način drugačiji od izvlaštenja (na primjer, nacionalizacijom) te je oduzeta vlasniku, a zakon na snazi u vrijeme oduzimanja predviđao je naknadu koja se morala utvrditi u skladu s propisima o izvlaštenju, a koja naknada nije bila određena ili plaćena prije stupanja na snagu Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine.

PRIGOVORI

29. Podnositelj je u svom zahtjevu prigovorio na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju da su u gore navedenom upravnom postupku domaće vlasti pogrešno primijenile domaće pravo pri određivanju razine naknade za oduzimanje njegove imovine.

30. Podnositelj zahtjeva također je prigovorio na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije zbog nepravdnosti tog upravnog postupka.

PRAVO

A. Navodna povreda članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju

31. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da su domaće vlasti pogrešno primijenile mjerodavno domaće pravo i tako mu dodijelile naknadu za njegovu prisvojenu imovinu u iznosu nižem od tržišne vrijednosti, u suprotnosti sa zakonom. Pozvao se na članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, koji glasi kako slijedi:

"Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni."

32. Vlada je osporila dopuštenost ovog prigovora, tvrdeći da podnositelj zahtjeva nije iscrpio sva domaća pravna sredstva i da je prigovor, u svakom slučaju, očigledno neosnovan.

1. Tvrdnje stranaka

(a) Vlada

33. Vlada je tvrdila da je zahtjev nejasan i da je odlukom Ministarstva (vidi stavak 17. gore) postupak koji se odnosi na naknadu za zemljišta odvojen od onog koji se odnosi na naknadu za kuću, građevinska unapređenja i poljoprivredne usjeve. U odnosu na potonji, podnositelj zahtjeva nije iskoristio nijedno od dostupnih domaćih pravnih sredstava.

34. Vlada je nadalje tvrdila da podnositelj zahtjeva nije imao nikakva legitimna očekivanja da će primiti veći iznos naknade jer mu je dodijeljena prikladna naknada koja je odgovarala tržišnoj vrijednosti zemljišta. Nadalje, Vlada je smatrala da je zahtjev podnositelja zahtjeva od 12. listopada 2003. neosnovan jer nije zatražio još jednu procjenu zemljišta ili dostavio dokaze o navodnom porastu cijena. Vlada se pozvala na mišljenje usvojeno na plenarnoj sjednici Upravnog suda (vidi stavak 27. gore) te je ustvrdila da stanje zemljišta podnositelja zahtjeva u vrijeme oduzimanja nije bilo usporedivo sa stanjem okolnih parcela, izvlaštenih mnogo kasnije, te stoga tržišna vrijednost nije bila ista. Prema njezinom mišljenju, izgradnja cesta u 2003. i 2004. godini, koja je znatno povećala cijene građevinskog zemljišta na tom području, nije mogla utjecati na naknadu podnositelja zahtjeva. Vlada je nadalje tvrdila da se od upravnih tijela nije moglo zatražiti da pribave procjene vrijednosti imovine u isto vrijeme kada su donosila odluku o naknadi jer bi to predstavljalo pretjerani formalizam. Na kraju, Vlada je smatrala da, ako je došlo do bilo kakvog miješanja u mirno uživanje vlasništva podnositelja zahtjeva, ono je bilo propisano zakonom, služilo je općem interesu izgradnje stambene zgrade i škole, te je postiglo pravednu ravnotežu između općeg interesa zajednice i imovinskih prava podnositelja zahtjeva.

(b) Podnositelj zahtjeva

35. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da se njegov zahtjev jasno odnosi na iznos naknade primljene za četiri zemljišta, u odnosu na koji je zadovoljio uvjete iscrpljenosti pravnih sredstava.

36. On je nadalje tvrdio da domaće vlasti nisu odlučile o iznosu naknade za tu zemlju u skladu s člankom 33. Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine (vidi stavak 26. gore). Konkretno, on je ustvrdio da domaće vlasti nisu uzele u obzir povećanje cijene građevinskog zemljišta između stručne procjene

vrijednosti imovine i donošenja odluke od strane Županijskog ureda. Prema njegovu mišljenju, on je dokazao da su cijene zapravo porasle između 2002. i 2004. godine. Štoviše, on je pozvao Županijski ured da donese svoju odluku ranije. Dodao je da je nevažno jesu li cijene izražene u eurima jer su bile u porastu u apsolutnom smislu.

2. Ocjena Suda

37. Sud prvo napominje da je podnositelj zahtjeva u ovome predmetu prigovorio na razinu naknade primljene za prisvajanje njegova četiri zemljišta 1983. godine, a ne na razinu naknade zbog njegove kuće prisvojene 1985. godine (vidi stavke 4.-5. i 35. gore).

38. Sud dalje ponavlja da podnositelj može tvrditi da je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1 samo ukoliko se pobijane odluke odnose na njegovo ili njezino "vlasništvo" u smislu te odredbe. "Vlasništvo" može biti "postojeće vlasništvo" ili potraživanja koja su dovoljno utvrđena da se mogu smatrati "imovinom".

39. S tim u vezi Sud napominje da, za razliku od kuće podnositelja zahtjeva, četiri zemljišta u njegovu vlasništvu nisu izvlaštena, već su nacionalizirana (vidi stavak 4. gore). On također primjećuje da je podnositelj zahtjeva bio lišen vlasništva već 1968. godine te da je mu 1983. godine samo oduzeta predmetna zemlja koju je do tada imao pravo koristiti (vidi stavke 4. i 23.-24. gore).

40. Sud dalje napominje da su se ti događaji dogodili prije nego što su Konvencija i njezini protokoli stupili na snagu u odnosu na Hrvatsku dana 5. studenoga 1997. Prema tome, povreda na koju se prigovara ne može se izjednačiti s oduzimanjem vlasništva u smislu druge rečenice prvog stavka članka 1. Protokola br. uz Konvenciju (vidi *Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão i drugi protiv Portugala*, br. 29813/96 i 30229/96, stavak 48., ECHR 2000-I). Ta povreda se stoga treba ispitati na temelju prve rečenice tog stavka, koja općenito navodi načelo mirnog uživanja vlasništva (vidi *Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão*, loc. cit.).

41. Sud nadalje ponavlja da Konvencija ne nameće nikakve konkretne obveze državama ugovornicama da osiguraju zadovoljštinu za nepravde ili štetu uzrokovanu prije toga datuma (vidi *Kopecný protiv Slovačke* [VV], br. 44912/98, stavak 38., ECHR 2004-IX). Stoga se članak 1. Protokola br. 1 ne može tumačiti kao nametanje bilo kakve opće obveze državama ugovornicama da vrate imovinu koja je prenesena na njih prije nego što su ratificirale Konvenciju. Isto tako članak 1. Protokola br. 1 ne nameće nikakva ograničenja slobode država ugovornica da utvrde opseg povrata imovine i izaberu uvjete pod kojima pristaju vratiti imovinska prava prijašnjih vlasnika (vidi *Kopecný*, prethodno citirano, stavak 35. i *Jantner protiv Slovačke*, br. 39050/97, stavak 34., 4. ožujka 2003.).

42. Međutim, nakon što država ugovornica, nakon ratifikacije Konvencije, uključujući Protokol br. 1, donese propise koji osiguravaju

potpuno ili djelomično vraćanje imovine oduzete u prethodnom režimu, može se smatrati da takvi propisi stvaraju novo imovinsko pravo zaštićeno člankom 1. Protokola br. 1 za osobe koje ispunjavaju uvjete za priznavanje takvog prava. Isto se može primijeniti u odnosu na mjere povrata ili naknade utvrđene prije ratifikacije propisa ako su ti propisi ostali na snazi nakon što je država ugovornica ratificirala Protokol br. 1 (vidi *Kopecký*, loc. cit.). To je upravo situacija u ovom predmetu kada podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu za predmetno zemljište na temelju članaka 46.-47. Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine (vidi stavak 26. gore) kako ga tumači Upravni sud (vidi stavke 27.-28. gore). Slijedi, u svjetlu gore navedenog, da je vlasnički interes na koji se oslanjao podnositelj zahtjeva u ovom predmetu po svojoj prirodi potraživanje te se ne može okarakterizirati kao "postojeće vlasništvo" u smislu sudske prakse Suda.

43. Sud ponavlja u tom pogledu da, kada je vlasnički interes u naravi potraživanja, ono se može smatrati "imovinom" te stoga i "vlasništvom" koje privlači jamstva članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju samo ako postoji dovoljna osnova za taj interes u nacionalnom pravu (na primjer, kad postoji utvrđena sudska praksa domaćih sudova koja to potvrđuje), to jest, kad je dovoljno utvrđeno da je potraživanje ovršivo (vidi predmete *Kopecký protiv Slovačke* [VV], br. 44912/98, stavci 49. i 52., ECHR 2004-IX, i *Stran Greek Refineries i Stratis Andreadis protiv Grčke*, 9. prosinca 1994., stavak 59., Serija A br. 301-B). Vlada nije tvrdila da podnositelj zahtjeva nije imao pravo prema domaćem pravu na naknadu za predmetnu zemlju ili da se njegovo potraživanje nije moglo smatrati "vlasništvom" zaštićenim na temelju tog članka. Sud, uzimajući u obzir sve materijala koje posjeduje i svoju sudsku praksu o tom pitanju, nema razloga smatrati drugačije. Stoga, jedino pitanje koje je potrebno ispitati jest je li način na koji su domaće vlasti primijenile Zakon o izvlaštenju iz 1994. godine na predmet podnositelja zahtjeva u suprotnosti s člankom 1. Protokola br. 1.

44. Međutim, ovlasti Suda da ispita jesu li domaće vlasti u ovom predmetu utvrdile razinu naknade u skladu s domaćim pravom prilično su ograničene.

45. Prvo, u slučajevima izvlaštenja moć Suda za preispitivanje je u svakom slučaju ograničena na utvrđivanje je li izbor uvjeta naknade izvan slobodne procjene države (vidjeti *James i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 21. veljače 1986, stavak 54., Serija A br. 98; *Andersson protiv Švedske*, br. 14083/88, odluka Komisije od 7. siječnja 1991. neobjavljeno; i *Grainger i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odluka), br. 34940/10, ECHR 10. srpnja 2012). Nadalje, iako članak 1. Protokola br. 1 u načelu priznaje pravo na naknadu u slučaju izvlaštenja, on ne jamči pravo na određeni iznos naknade, osim u slučaju kada smanjenje utječe na samu bit prava na naknadu (vidi *Company X. protiv Austrija*, br. 7987/77, odluka Komisije od 13. prosinca 1979. godine Odluke i izvješća (DR) 18, str. 31 i 48; *K. protiv Austrije*, br. 18809/91, odluka Komisije od 13. siječnja 1992.,

neobjavljeno; *Firma F.M. Zumtobel i Zumtobel protiv Austrije*, br. 12235/86, odluka Komisije od 15. listopada 1991., neobjavljeno, i *E., I. i M. protiv Finske*, br. 21342/93, odluka Komisije od 12. travnja 1996., neobjavljeno). Prema mišljenju Suda, ta razmatranja još više vrijede u situacijama kao u ovom predmetu kada se lišavanje imovine dogodilo prije stupanja na snagu Konvencije u odnosu na dotičnu državu s obzirom na to da, kao što je gore navedeno (vidi stavak 41.), u takvim slučajevima članak 1. Protokola br. 1 ne nameće nikakva ograničenja slobode država ugovornica da utvrde opseg povrata imovine ili naknade i izaberu uvjete pod kojima pristaju vratiti ili nadoknaditi tu imovinu. Sud je upravo iz tih razloga smatrao da u takvim slučajevima nije imao pravo ispitivati, između ostalog, pitanja vezana za iznos naknade (vidi *Almeida Garrett, Mascarenhas Falcao i drugi*, prethodno citirano, stavak 48.; *Jorge Nina Jorge i drugi protiv Portugala*, br. 52662/99, stavak 42., 19. veljače 2004.; *Fernandes Formigal de Arriaga i 15 drugih predmeta "agrarne reforme" protiv Portugala*, br. 24678/06 i drugi, stavak 14., 13. srpnja 2010.; i *Sancho Cruz i 14 drugih predmeta "agrarne reforme" protiv Portugala*, br. 8851/07 i drugi, stavak 12., 18. siječnja 2011.).

46. Drugo, bez obzira na ta ograničenja specifična za slučajeve izvlaštenja, Sud ponavlja da je njegova ovlast preispitivanja poštivanja domaćeg prava općenito ograničena (vidi, između ostalih izvora, *Alan Jacobson protiv Švedske (br. 2)*, 19. veljače 1998., stavak 57., *Izvešća o presudama i odlukama 1998-I*). Tumačenje i primjena domaćeg prava u prvom je redu zadatak domaćih vlasti, konkretno sudova, čak i u područjima u kojima Konvencija "uključuje" pravila iz područja tog prava budući da su domaće vlasti, po prirodi stvari, posebno kvalificirane za rješavanje pitanja koja nastaju s tim u vezi (vidi *Pavlinović i Tonić protiv Hrvatske* (odluka), br. 17124/05 i 17126/05, 3. rujna 2009.). To je posebice tako kada se predmet odnosi na složena pitanja tumačenja domaćeg prava (vidi *Anheuser-Busch Inc. protiv Portugala [VV]*, br. 73049/01, stavak 83., ECHR 2007-I).

47. Glavna tvrdnja podnositelja zahtjeva u ovome predmetu bila je da su domaće vlasti pogrešno primijenile domaće pravo jer su se oslonile na stručno mišljenje o tržišnoj vrijednosti predmetnog zemljišta pripremljeno dvije godine prije nego što su donijele prvostupanjsku odluku o naknadi (vidi stavke 16., 18., 20., 29., 31. i 36. gore). Prema njegovom mišljenju, to je bilo u suprotnosti s člankom 33. Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine koji propisuje da naknada za izvlaštenu imovinu mora biti jednaka tržišnoj vrijednosti te imovine u trenutku donošenja prvostupanjske odluke o naknadi (vidi stavak 26. gore). Konkretno, on je tvrdio (vidi stavke 14., 16., 18. i 20. gore), i to nije sporno (vidi stavke 17. i 34. gore), da je u te dvije godine, zbog izgradnje splitske obilaznice u 2003. i 2004. godini, cijena građevinskog zemljišta u okolici porasla.

48. Međutim, Sud napominje da je, na temelju Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine, kako ga tumači Upravni Sud, podnositelj zahtjeva imao pravo na naknadu koja je morala biti određena uzimajući u obzir tržišnu vrijednost njegove imovine u vrijeme određivanja naknade i stanje te imovine u vrijeme kada je mu je ista oduzeta 1983. godine (vidi stavak 27. gore). U kontekstu tog pravila, činjenica da je cijena građevinskog zemljišta u okolici porasla u dvije godine između pripreme stručnog mišljenja i donošenja prvostupanjske odluke zbog izgradnje splitske obilaznice doista se čini nevažnom, kako su domaće vlasti smatrale. Stoga, s obzirom na ograničene ovlasti preispitivanja poštivanja domaćeg prava (vidi stavak 46. gore), Sud smatra da se zaključci domaćih vlasti da u te dvije godine nije bilo promjena tržišne vrijednosti zemljišta s karakteristikama sličnim karakteristikama zemljišta podnositelja zahtjeva u vrijeme oduzimanja čine vjerojatnima, pogotovo zato što podnositelj zahtjeva nije tvrdio da je cijena takvog zemljišta u Splitu u te dvije godine porasla bez obzira na izgradnju splitske obilaznice. Njihove se odluke stoga ne mogu smatrati protivnima mjerodavnim odredbama Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine. Također se ne može reći da te vlasti nisu uzele u obzir tvrdnje koje je iznio podnositelj zahtjeva (vidi, *mutatis mutandis*, *E., I. i M. protiv Finske*, prethodno citirano).

49. U svjetlu gore navedenih razmatranja, Sud smatra da je prigovor podnositelja zahtjeva na temelju članka 1. Protokola br. nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. (a) Konvencije kao očigledno neosnovan, te da mora biti odbačen u skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije.

B. Navodna povreda članka 6. stavka 1. Konvencije

50. Podnositelj zahtjeva također je prigovorio na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije, samo se pozivajući tu odredbu.

51. U svjetlu cjelokupnog materijala koji posjeduje, te u mjeri u kojoj su pitanja koja su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da taj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede Konvencije. Iz toga slijedi da je nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. (a) kao očigledno neosnovan i da ga treba odbaciti na osnovi članka 35. stavka 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

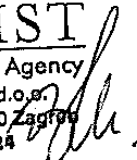
Utvrdjuje da je zahtjev nedopušten;

Søren Nielsen
Tajnik

Isabelle Berro-Lefèvre
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramareka 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524

Prijevod, lekturu i pravnu redakturu napravila prevoditeljska agencija „Alkemist Studio“ d.o.o. Zagreb. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava nije odgovoran za točnost prijevoda i sadržaja.